

KOMISIJAS LĒMUMS**(2011. gada 7. decembris)****attiecībā uz norādījumiem par ES korporatīvo reģistrāciju, trešo valstu un vispārējo reģistrāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)***(izziņots ar dokumenta numuru C(2011) 8896)***(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(2011/832/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regulu (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS) ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. pantu un 46. panta 4. punktu,

tā kā:

- (1) Regula (EK) Nr. 1221/2009 organizācijām ar vairākiem objektiem, kuri atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs vai trešās valstīs, paredz iespēju reģistrēties EMAS.
- (2) Uzņēmumiem un citām organizācijām ar objektiem, kuri atrodas dažādās dalībvalstīs vai trešās valstīs, būtu jāsaņem papildu informācija un ieteikumi par iespējām reģistrēties EMAS.

- (3) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar tās komitejas atzinumu, kas izveidota ar Regulas (EK) Nr. 1221/2009 49. pantu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 1221/2009 46. panta 4. punkta piemērošanas nolūkā un lai sniegtu papildu skaidrojošu informāciju 3. panta piemērošanas nolūkā, Komisija pieņem šos norādījumus par korporatīvo reģistrāciju ES, reģistrāciju trešās valstīs un korporatīvo reģistrāciju EMAS.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2011. gada 7. decembrī

*Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Janez POTOČNIK*

⁽¹⁾ OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp.

PIELIKUMS

Norādījumi par ES korporatīvo reģistrāciju, reģistrāciju trešās valstīs un vispārējo reģistrāciju EMAS (Regula (EK) Nr. 1221/2009)

1. IEVADS

Šā dokumenta mērķis ir sniegt norādījumus par to, kā darbojas Eiropas vides vadības un audita sistēma (EMAS), organizācijām, kuras darbojas ar meitasuzņēmumiem un objektiem, kuri atrodas vairākās ES dalībvalstīs un/vai trešās valstīs, un sniegt konkrētus norādījumus dalībvalstīm, verificētājiem un organizācijām, kuras tos var izmantot reģistrācijas nolūkos. Šie norādījumi izriet no EMAS regulas ⁽¹⁾ 46. panta 4. punkta, kurā noteikts, ka "Komisija sadarbībā ar kompetento iestāžu forumu izstrādā norādījumus par organizāciju reģistrēšanu ārpus Kopienas", un 16. panta 3. punkta, kurā noteikts, ka "kompetento iestāžu forums izstrādā norādījumus, lai nodrošinātu konsekventu kārtību organizāciju reģistrācijai saskaņā ar šo regulu, ietverot organizāciju reģistrācijas atjaunošanu un saglabāšanu, un svītrosānu no reģistra uz laiku vai pavisam gan Kopienā, gan ārpus tās".

Kad 1993. gadā ieviesa EMAS, tā bija paredzēta, lai ietvertu atsevišķus organizāciju objektus no rūpniecības un ražošanas nozarēm. Pēc pirmās pārskatīšanas 2001. gadā visām organizācijām ar vairākiem objektiem (kuri atrodas kādā ES dalībvalstī un EEZ, kā iepriekš) tika atvērta EMAS II. Pēc tam tika atvērta EMAS III, un tagad to piemēro organizācijām gan ES, gan ārpus tās.

EMAS atvēršana trešām valstīm nodrošina visām organizācijām līdzekli, lai sasniegtu augstus rādītājus vides jomā, kurus var publiski atzīt ieinteresētās personas Eiropas Kopienas nozarēs.

Dalībvalstis var brīvi pieņemt lēmumu par to, vai valsts kompetentā iestāde/iestādes nodrošinās organizāciju reģistrāciju trešās valstīs saskaņā ar EMAS regulas 11. panta 1. punktu.

Reģistrācija

Organizāciju ar vairākiem objektiem ES reģistrācijas un organizāciju reģistrāciju ārpus ES savstarpējās saistības dēļ praksē var rasties vairākas atšķirīgas situācijas. Šajā dokumentā sniegti vispārīgi norādījumi par gadījumiem, ar kuriem ir jātiek galā kompetentām iestādēm, vides verificētājiem un organizācijām, kuras pretendē uz EMAS. Tiek analizētas trīs īpašu veidu situācijas:

- 1. situācija: organizāciju ar objektiem, kuri atrodas vairākās ES dalībvalstīs, reģistrācija (**ES korporatīvā reģistrācija**),
- 2. situācija: vienas vai korporatīvas organizācijas ar objektiem, kuri atrodas trešās valstīs, reģistrācija (**trešo valstu reģistrācija**) un
- 3. situācija: organizāciju ar objektiem, kuri atrodas gan ES dalībvalstīs, gan trešās valstīs, reģistrācija (**vispārējā reģistrācija**).

Visās trijās procedūrās organizācija var pieteikties vienai korporatīvai visu šo objektu vai to daļas reģistrācijai. Reģistrācijā iekļaujamo objektu izvēle ir pieteikuma iesniedzējas organizācijas ziņā.

Piezīme

Vienkāršu ES valsts korporatīvās reģistrācijas gadījumu šajos norādījumos neaplūko.

Šie norādījumi attiecas uz tādiem jautājumiem kā:

- kompetentās iestādes noteikšana,
- vides verificētāju, kuri darbojas ārpus ES, akreditācija vai licencēšana,
- šo procedūru koordinācija dalībvalstu starpā,
- atbilstība tiesību aktiem trešās valstīs,
- korporatīvās reģistrācijas atjaunošana, dzēšana un apturēšana.

⁽¹⁾ Regula (EK) Nr. 1221/2009.

Prasības šajās trijās situācijās bieži vien ir diezgan līdzīgas, tomēr savstarpējas atsauces uz nodaļām ir izmantotas minimāli, lai uzlabotu teksta lasāmību. Šā iemesla dēļ ir iespējami atkārtojumi.

EMAS uzticamības labad ir svarīgi, lai regula tiktu piemērota vienādi gan ES, gan ārpus tās. Šajā nolūkā jāņem vērā atšķirības un grūtības īstenot dažus konkrētus EMAS aspektus, piemēram, tiesisko atbilstību. Kompetentās iestādes dalībvalstīs, kurās ir atļauta trešo valstu reģistrācija, pieņem īpašu kārtību, lai nodrošinātu, ka rezultātā EMAS Eiropas Savienībā un ārpus tās ir līdzvērtīgas sistēmas. Vēsturiskās, ekonomiskās un kultūras attiecības starp ES dalībvalstīm un trešām valstīm var virzīt trešo valstu un vispārējās EMAS īstenošanu, un tās var izmantot tā, lai veicinātu EMAS paplašināšanu visā pasaulē.

2. TERMINOLOĢIJA

Šajā norādījumu dokumentā tiks izmantota tālāk aprakstītā terminoloģija.

Galvenā pārvalde ir pārvaldības vienība organizācijas ar vairākiem objektiem priekšgalā, kura kontrolē un koordinē organizācijas galvenās funkcijas, piemēram, stratēģisko plānošanu, komunikāciju, nodokļus, juridiskos, mārketinga, finanšu jautājumus un citus.

Vadības centrs ir objekts, izņemot galveno pārvaldi organizācijai ar vairākiem objektiem, kas ir īpaši izraudzīts reģistrācijas nolūkā saskaņā ar EMAS regulu un kurā tiek nodrošināta vides vadības kontrole un koordinācija.

Vadošā kompetentā iestāde ir kompetentā iestāde, kas atbild par ES korporatīvās reģistrācijas, trešo valstu un vispārējās reģistrācijas kārtību.

Piezīme

EMAS regulas 3. panta 3. punkts attiecas uz (vadošās) kompetentās iestādes noteikšanu.

Atkarībā no iepriekšminētajām "situācijām" vadošās kompetentās iestādes noteikšana var mainīties šādi:

— 1. situācijas gadījumā (ES korporatīvā reģistrācija) vadošā kompetentā iestāde ir kompetentā iestāde no dalībvalsts, kurā atrodas pieteicējas organizācijas galvenā pārvalde vai vadības centrs,

— trešās valsts un vispārējās reģistrācijas gadījumā dalībvalsts kompetentā iestāde nodrošina reģistrāciju organizācijām ārpus Kopienas un tur, kur ir akreditēts verificētājs. Citiem vārdiem sakot, pirmkārt, dalībvalstij ir jānodrošina trešo valstu reģistrācija un, otrkārt, ir jābūt pieejamiem verificētājiem, kuri ir akreditēti vai licencēti verificācijām šajās trešās valstīs, kur atrodas reģistrācijas procesā iekļautie objekti.

3. ES KORPORATĪVĀ REĢISTRĀCIJA – ORGANIZĀCIJU AR VAIRĀKIEM OBJEKTIEM VAIRĀKĀS DALĪBVALSTĪS REĢISTRĀCIJA

3.1. Piemērojamie tiesību akti un atbilstība tiesību aktiem ES dalībvalstīs

3.1.1. Organizācijām ir vienmēr jābūt atbilstošām ES un valsts tiesību aktu prasībām, kas piemērojamas EMAS reģistrācijā iekļautajiem objektiem.

3.1.2. Saskaņā ar EMAS regulas IV pielikuma B punkta g) apakšpunktu organizāciju vides deklarācija ietver atsauci uz piemērojamajām tiesiskajām prasībām attiecībā uz vidi.

3.1.3. Lai nodrošinātu "materiālus vai dokumentārus pierādījumus par atbilstību tiesību aktiem", kā minēts EMAS regulas 4. panta 4. punktā, organizācija var sniegt atzinumus no kompetentām izpildiestādēm, kas nodrošina, ka nav pierādījumu neatbilstībai un/vai tam, ka uzņēmums iesaistīts attiecīgās izpildes procedūrās, tiesas prāvās vai sūdzību procedūrās. Verificētāji – kā daļu no pārbaudes procedūras – pārbauda visas vides licences vai atļaujas, ko piemēro organizācijai, vai cita veida pierādījumus saskaņā ar tiesību sistēmu, kas darbojas dalībvalstī, kurā atrodas objekts.

3.2. Kompetento iestāžu uzdevumi

3.2.1. ES korporatīvās reģistrācijas gadījumā organizācijas galvenās pārvaldes vai vadības centra (šādā secībā) atrašanās vieta ir izšķiroša, nosakot, kura ir vadošā kompetentā iestāde.

3.2.2. **ES korporatīvās reģistrācijas** gadījumā vadošā kompetentā iestāde sadarbojas ar pilnīgi visām kompetentajām iestādēm, kas atrodas dalībvalstīs, kurās atrodas korporatīvās reģistrācijas procesā iekļauti objekti.

3.2.3. Vadošā kompetentā iestāde ir atbildīga par reģistrāciju un koordinē procedūru ar citām attiecīgajām kompetentajām iestādēm.

Vadošā kompetentā iestāde nedrīkst reģistrēt organizāciju, apturēt, svītrot vai atjaunot tās reģistrāciju, ja citas dalībvalstis, kurā atrodas reģistrācijā iekļautās organizācijas objekti, kompetentā iestāde nepiekrīt šai reģistrācijai, apturēšanai, dzēšanai vai atjaunošanai (skatīt šo norādījumu 3.4. un 3.6. punktu). Kā norādīts 3.4.6. punktā, vadošā kompetentā iestāde var arī nolemt turpināt korporatīvās reģistrācijas procedūru mazākā apjomā (piemēram, bez apstrīdētā objekta).

3.2.4. Kompetentajām iestādēm būtu jākoordinē savas darbības ar akreditācijas un licencēšanas iestādēm savās dalībvalstīs, lai nodrošinātu, ka gan kompetentā iestāde, gan akreditācijas vai licencēšanas iestāde spēj izpildīt savus attiecīgos uzdevumus koordinētā veidā.

3.2.5. Kompetento iestāžu forums sešu mēnešu laikā pēc šā norādījumu dokumenta pieņemšanas izveido un apstiprina vispārīgos principus un īpašas koordinēšanas procedūras starp kompetentajām iestādēm. Pēc tam tos iesniedz pieņemšanai saskaņā ar regulatīvo kontroles procedūru, kas minēta EMAS regulas 48. panta 2. punktā un 49. panta 3. punktā.

3.2.6. Kompetento iestāžu forums izstrādā standartizētas veidlapas visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās iepriekšminēto "koordinācijas procedūru" īstenošanai. Lai nodrošinātu efektīvu saziņu, vienlaikus samazinot pārpratumus, kuri izriet no valodas grūtībām, standartizētajās veidlapās galvenokārt būs atzīmējami lodziņi un ļoti ierobežots skaits vietu "komentāriem", kuri var būt brīvā tekstā. Rakstveida pierādījumi par šo paziņojumu, izmantojot parasto pastu, e-pastu vai faksu, ir jā saglabā domstarpību gadījumā starp kompetentām iestādēm.

Iepriekšminētajās veidlapās aktualizējama pielikuma veidā būtu jāietver piemērojamo maksu saraksts attiecībā uz visām dalībvalstīm.

3.3. Akreditēto vai licencēto verificētāju uzdevumi

3.3.1. Vispārīgie noteikumi, kas piemērojami EMAS vides verificētājiem, to akreditācijai vai licencei un verificācijas procesam, ir izklāstīti EMAS regulas V un VI nodaļā.

3.3.2. Vides vadības sistēmu verificācija un EMAS vides deklarācijas validācija jāveic EMAS vides verificētājam, kurš ir akreditēts vai licencēts attiecīgajā jomā saskaņā ar NACE kodiem (!).

3.3.3. Organizācijas ar vairākiem objektiem un darbības veidiem reģistrācijas gadījumā verificētāja(-u) akreditācijai jāpaver visi organizācijas objektu un darbības veidu NACE kodi. Ja verificētājs nav akreditēts vai licencēts visiem attiecīgajiem NACE kodiem, iesaista citus akreditētus vides verificētājus uz sadarbības pamata. Organizācijas, kura vēlas reģistrēties, ziņā ir izlemt, vai tā vēlas iesaistīt vairākus akreditētus verificētājus, ņemot vērā EMAS regulas 4. pantu. Neatkarīgi no tādiem iemesliem kā akreditētu verificētāju trūkums attiecīgiem NACE kodiem organizācijām var būt arī citi iemesli (piemēram, vietējā pieredze, valodu zināšanas vai vēlme apvienot EMAS verificāciju ar sertifikāciju saskaņā ar citiem standartiem) vairāku verificētāju izmantošanai. Visiem verificētājiem, kuri sadarbojas, ir jāparaksta EMAS regulas 25. panta 9. punktā minētā deklarācija un EMAS vides deklarācija. Katrs iesaistītais verificētājs ir atbildīgs par tās daļas(-u) verificācijas rezultātu, kas ir viņa kompetences jomā (galvenokārt saistībā ar īpašiem NACE kodiem). Prakse, ka visiem verificētājiem jāparaksta viena un tā pati deklarācija, ļauj vadošajai kompetentajai iestādei noteikt visus iesaistītos verificētājus. Līdz ar to vadošā kompetentā iestāde var pārbaudīt, izmantojot sadarbības kompetentās iestādes (kurām savukārt būtu jākoordinē savas darbības ar akreditācijas un licencēšanas iestādēm), vai visi iesaistītie verificētāji ir ievērojuši iepriekšējās paziņošanas pienākumu, kā norādīts EMAS regulas 23. panta 2. punktā. Tas vadošajai kompetentajai iestādei arī ļauj pārbaudīt, vai iesaistīto verificētāju NACE kodi ietver šīs organizācijas kodus.

3.3.4. Verificētājiem, kuri ir akreditēti vai licencēti vienā dalībvalstī, ir atļauts darboties citās dalībvalstīs. Vismaz četras nedēļas pirms darbības uzsākšanas verificētāji nosūta paziņojumu akreditācijas vai licencēšanas iestādei, kas atrodas dalībvalstī(-īs), kurā(-ās) tie plāno darbību.

(!) Kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulā (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp.).

- 3.3.5. Akreditācijas vai licencēšanas iestāde, kura uzrauga verificētāja(-u) veikumu tā/to dalībvalstī, problēmu/negatīvu rezultātu gadījumā nosūta uzraudzības ziņojumu kompetentajai iestādei šajā dalībvalstī. Šī kompetentā iestāde pēc tam nodod uzraudzības ziņojumu vadošajai kompetentajai iestādei, kura atbild par ES korporatīvo reģistrāciju.
- 3.3.6. Ja pirmās reģistrācijas verificācijas laikā verificētājs konstatē neatbilstības situāciju, viņš/viņa nedrīkst parakstīt EMAS regulas 25. panta 9. punktā minēto deklarāciju un EMAS vides deklarāciju.
- 3.3.7. Ja verificētājs konstatē neatbilstību reģistrācijas derīguma laikā vai atjaunošanas brīdī, viņš/viņa var ziņot (vadošajai) kompetentajai iestādei, ka attiecīgā organizācija vairs neatbilst EMAS prasībām. EMAS reģistrācijas atjaunošanas laikā viņš/viņa var parakstīt EMAS regulas 25. panta 9. punktā minēto deklarāciju un aktualizēto EMAS vides deklarāciju tikai tad, ja organizācija pierāda, ka tā ir veikusi pasākumus (t. i., sadarbībā ar izpildiestādēm), lai nodrošinātu juridiskās atbilstības atjaunošanu. Ja organizācija neveic pietiekamus pasākumus, lai atrisinātu atbilstības problēmu, verificētājs neapstiprina aktualizēto paziņojumu un nedrīkst parakstīt deklarāciju un EMAS vides deklarāciju. Citiem vārdiem sakot, EMAS vides verificētājs paraksta deklarāciju un apstiprina EMAS vides deklarāciju tikai pilnīgas atbilstības gadījumā.
- 3.4. **Reģistrācijas process**
- 3.4.1. Vispārīgie reģistrācijai piemērojamie noteikumi ir izklāstīti EMAS regulas II, III un IV nodaļā.
- 3.4.2. Organizācijai ir savlaicīgi jāsaazinās ar verificētāju(-iem) un vadošo kompetento iestādi, lai noskaidrotu valodas jautājumus saistībā ar nepieciešamajiem reģistrācijas dokumentiem, ievērojot EMAS regulas 5. panta 3. punkta un IV pielikuma D punkta prasības.
- 3.4.3. Vadošā kompetentā iestāde pārbauda pieteikumā ietvertu informāciju un paziņo to citām iesaistītajām kompetentajām iestādēm. Tas nozīmē, ka iesaistītās kompetentās iestādes informē vadošo kompetento iestādi par informācijas par iesaistītajiem dalībvalstu objektiem derīgumu.
- 3.4.4. Iesaistītās kompetentās iestādes, izmantojot savas akreditācijas un licencēšanas iestādes, pārbauda viņu pašu dalībvalstīs, vai reģistrācijas procedūrā iesaistītais(-ie) verificētājs(-i) ir akreditēts(-i) vai licencēts(-i) attiecībā uz visiem NACE kodiem attiecīgajā reģistrācijas procesā. Tas nozīmē, ka kompetentā iestāde pārbauda, vai verificētājs(-i) ir pienācīgi un savlaicīgi (vismaz četras nedēļas pirms katras verificēšanas dalībvalstī) nosūtījis(-uši) paziņojumu saskaņā ar EMAS regulas 24. panta 1. punktu. Tādēļ kompetentajai iestādei jebkurā gadījumā ir jānosūta savas dalībvalsts akreditācijas vai licencēšanas iestādei vienkārša ziņa, ka ir objekti, kas jāreģistrē, pamatojoties uz citu dalībvalstu verificētāju verificācijas/validācijas darbībām. Ja akreditācijas un licencēšanas iestāde verificētāja kompetenci nav apstiprinājusi, akreditācijas vai licencēšanas iestāde var likt verificētājam ievērot attiecīgās prasības vai informēt kompetento iestādi par šo problēmu. Bez šādas minimālās saziņas starp kompetentajām iestādēm un akreditācijas un licencēšanas iestādēm, kā arī starp kompetentajām iestādēm un vadošo kompetento iestādi varētu būt apdraudēti uzraudzības pasākumi.
- 3.4.5. Visas reģistrācijas procesā iesaistītās kompetentās iestādes piemēro savas valsts procedūras, lai pārbaudītu objektu, kuri atrodas viņu dalībvalstī, atbilstību EMAS regulai. Tās informē vadošo kompetento iestādi par savu lēmumu (var reģistrēt/nevar reģistrēt). Negatīva lēmuma gadījumā par tā pamatojumu kompetentā iestāde informē vadošo kompetento iestādi ar paziņojumu. Tā kā šis paziņojums ir saistošs, vadošā kompetentā iestāde var pieņemt lēmumu pārtraukt korporatīvās reģistrācijas procedūru līdz brīdim, kad regulas prasības ir izpildītas (tādā gadījumā neviens no objektiem netiks reģistrēts EMAS), vai informēt organizāciju, ka tā var turpināt korporatīvās reģistrācijas procedūru bez apstrīdētā objekta.
- 3.4.6. Pēc reģistrācijas lēmuma vadošā kompetentā iestāde par to informē visas iesaistītās valsts kompetentās iestādes, kuras par to informē attiecīgās izpildiestādes.

Piezīme

Eiropas Komisija aicina iesaistītās kompetentās iestādes apmainīties ar savu attiecīgo izpildiestāžu kontaktinformāciju, lai atvieglotu informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm un izpildiestādēm par to, ka izpildiestādēm nav zināmi nekādi neatbilstības gadījumi.

- 3.4.7. Tiesiskās atbilstības uzraudzību valsts līmenī nodrošina valsts izpildiestādes un verificētāji verificācijas procesa laikā. Ja šīs iestādes atklāj neatbilstības gadījumu, tām jāinformē valsts kompetentā iestāde, kura savukārt informē vadošo kompetento iestādi.

- 3.4.8. Ja dalībvalsts, kurā atrodas attiecīgais tās organizācijas objekts, kura iesniedz pieteikumu korporatīvajai reģistrācijai, kompetentā iestāde konstatē tiesisko prasību pārkāpšanas pierādījumus, sūdzības vai citu būtisku informāciju, lai izpildītu prasības attiecībā uz reģistrāciju, atjaunošanu, apturēšanu un svītrosanu, tā bez kavēšanās nosūta vadošajai kompetentajai iestādei uzraudzības ziņojumu ar problēmas izklāstu.
- 3.4.9. Dažām dalībvalstīm ir pienākums iekasēt maksas saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Līdz ar to vadošā kompetentā iestāde nav tiesīga lemt par maksām, kuras noteiktas saskaņā ar citu dalībvalstu tiesību aktiem. Vadošās kompetentās iestādes loma attiecībā uz maksām ir tikai informēt organizāciju par kopējo maksu summu un individuālo maksu, kas jāmaksā reģistrācijas procedūrā iesaistītajām valsts kompetentajām iestādēm. Vadošā kompetentā iestāde informē organizāciju arī par to, ka visas iesaistītās kompetentās iestādes maksu par korporatīvās reģistrācijas procedūrā iekļauto objektu reģistrāciju valstī iekasē tieši no attiecīgajiem pieteikuma iesniedzējas organizācijas objektiem valstī.

Visas iesaistītās kompetentās iestādes saskaņā ar EMAS regulas 5. panta 2. punkta d) apakšpunkta prasībām informē vadošo kompetento iestādi, ka maksas ir faktiski samaksātas pirms reģistrācijas.

Piezīme

Eiropas Komisija noteikti aicina visas dalībvalstis pētīt iespējas samazināt maksas apmēru organizācijām, kuras piesakās korporatīvajai reģistrācijai. Korporatīvās reģistrācijas gadījumos administratīvās izmaksas, kas salīdzināmas ar parasto reģistrāciju, ir tikai vadošajai kompetentajai iestādei, bet iesaistītās kompetentās iestādes ir mazāk nodarbinātas, un tādējādi tām būs zemākas izmaksas. Maksas pazemināšana palielina EMAS sistēmu un korporatīvās reģistrācijas pievilcību.

- 3.4.10. Visām iesaistītajām kompetentajām iestādēm jāiekasē maksa atkarībā no to objektu reģistrācijas valstī, kuri iesaistīti korporatīvās reģistrācijas procedūrā, tieši attiecīgajiem pieteikuma iesniedzējas organizācijas objektiem valstī.

3.5. Jau reģistrētas organizācijas

- 3.5.1. Ja ES korporatīvo reģistrāciju nolemj veikt jau reģistrēta organizācija, vadošā kompetentā iestāde pēc organizācijas lūguma drīkst paplašināt esošās reģistrācijas jomu, tādējādi saglabājot esošo numuru valsts reģistrā. Jāizdara arī ieraksts ar jaunu reģistrācijas numuru valsts reģistrā. Šādos gadījumos visas pārējās iesaistītās kompetentās iestādes no dalībvalstīm, kurās organizācija jau ir reģistrējusi objektus, nodrošina, ka esošās reģistrācijas tiks reģistrētas ar jaunu reģistrācijas numuru savos attiecīgajos reģistros.

3.6. Reģistrācijas svītrosana un apturēšana

- 3.6.1. Šai īpašajai procedūrai piemēro vispārīgos noteikumus attiecībā uz svītrosanu un apturēšanu, kas noteikti EMAS regulas 15. pantā.
- 3.6.2. Jebkuru sūdzību par reģistrētu organizāciju dara zināmu vadošajai kompetentajai iestādei.
- 3.6.3. Katra kompetentā iestāde atbild par procedūrām, kas saistītas ar organizācijas objektiem attiecīgajā dalībvalstī. Ja ir gadījums, kad organizācijas reģistrācija ir jāaptur vai tā jāsvītros no EMAS reģistra, kompetentā sadarbības iestāde informē vadošo kompetento iestādi ar paziņojumu par savu viedokli. Tas nozīmē, ka valsts kompetentās iestādes tikai izsniedz izziņas par attiecīgajiem objektiem savā valstī. Ja kādā no šiem paziņojumiem apstiprina, ka valstī objektu nevar reģistrēt, vadošā kompetentā iestāde sāk reģistrācijas dzēšanas vai apturēšanas procedūru, ņemot vērā EMAS regulas 15. panta prasības. Pirms galīgā lēmuma pieņemšanas par organizācijas reģistrācijas apturēšanu/svītrosanu vadošajai kompetentajai iestādei jāinformē pārējās sadarbībā iesaistītās kompetentās iestādes, lai tām būtu zināmi reģistrācijas apturēšanas/svītrosanas iemesli, ko veikusi viena vai vairākas kompetentās iestādes. Par pieņemto lēmumu un apturēšanas/svītrosanas iemesliem vadošā kompetentā iestāde informē arī organizācijas galveno pārvaldi vai vadības centru. Šādā veidā vadošā kompetentā iestāde organizācijai dod iespēju izlemt, vai svītrot visu organizāciju no EMAS reģistra vai izņemt apstrīdētos objektus no korporatīvās reģistrācijas darbības jomas.
- 3.6.4. Domstarpības starp atsevišķām valstu kompetentajām iestādēm, kas iesaistītas korporatīvās reģistrācijas procedūrā, izšķir kompetento iestāžu forumā. Domstarpības starp vadošo kompetento iestādi un organizāciju izšķir saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas vadošā kompetentā iestāde. Domstarpības starp organizāciju un atsevišķām kompetentajām iestādēm, piemēram, par korporatīvās reģistrācijas procedūrā ietverto atsevišķo objektu atbilstību tiesību aktiem, izšķir saskaņā ar konkrētajā dalībvalstī piemērojamajiem valsts tiesību aktiem. Domstarpības izšķir saskaņā ar EMAS regulas 15. panta prasībām.

- 3.6.5. Ja starp iesaistītajām kompetentajām iestādēm izlīgumu nevar panākt kompetento iestāžu forumā, reģistrācijas procedūru iespējams turpināt bez apstrīdētā objekta.

3.7. Valodas jautājumi

- 3.7.1. EMAS vides deklarāciju un citus attiecīgos dokumentus iesniedz dalībvalsts, kurā atrodas vadošā kompetentā iestāde, oficiālajā valodā vai vienā no tās oficiālajām valodām (5. panta 3. punkts). Ja organizācija iesniedz korporatīvo vides deklarāciju ar informāciju par atsevišķiem objektiem, šai informācijai ir jābūt arī šo dalībvalstu, kurās atrodas objekti, oficiālajā valodā vai vienā no to oficiālajām valodām.

4. TREŠO VALSTU REĢISTRĀCIJA – ORGANIZĀCIJU AR VIENU VAI VAIRĀKIEM OBJEKTIEM TREŠĀS VALSTĪS REĢISTRĀCIJA (2. SITUĀCIJA)

EMAS trešo valstu reģistrācija ir organizācijas, kas darbojas vienā vai vairākās trešās valstīs, reģistrācija EMAS. Saskaņā ar EMAS regulu dalībvalstis var brīvi pieņemt lēmumu par to, vai valsts kompetentā(-ās) iestāde(-es) nodrošinās organizāciju reģistrāciju trešās valstīs atbilstoši EMAS regulas 11. panta 1. punktam.

4.1. Piemērojamie tiesību akti un tiesiskā atbilstība trešās valstīs

- 4.1.1. Organizācijām ir vienmēr jāievēro attiecīgās valsts tiesiskās prasības trešās valstīs, kurās atrodas EMAS reģistrācijā iekļautie objekti.

- 4.1.2. Lai nodrošinātu, ka EMAS saglabā augstu mērķu un uzticamības līmeni, ir svarīgi, lai organizācijas trešā valstī veikums vides jomā sasniegtu līmeni, kas būtu pēc iespējas tuvu līmenim, kurš tiek prasīts ES organizācijām attiecīgajos Eiropas un valstu tiesību aktos. Tāpēc ir vēlams, lai organizācijas ārpus Kopienas papildus atsaucēm uz piemērojamām valsts vides prasībām vides deklarācijā atsauktos arī uz tiesiskajām prasībām attiecībā uz vidi, ko piemēro līdzīgām organizācijām dalībvalstī, kurā organizācija paredz pieteikties reģistrācijai (EMAS regulas 4. panta 4. punkts). Vides prasības šajā sarakstā būtu jāizmanto kā atsaucē, nosakot iespējami augstākus papildu darbības mērķus, bet tie nav saistoši organizācijas tiesiskās atbilstības novērtēšanā.

- 4.1.3. Saskaņā ar EMAS regulas IV pielikuma B punkta g) apakšpunktu organizācijas vides deklarācija ietver atsauci uz piemērojamām valsts vides tiesību prasībām.

- 4.1.4. Attiecībā uz objektiem, kuri atrodas trešās valstīs, dokumentārajos pierādījumos, kas minēti EMAS regulas 4. panta 4. punktā, vēlams iekļaut:

— izziņas no trešās valsts izpildiestādēm, tostarp informāciju par vides atļaujām, ko piemēro organizācijai un kurā norāda, ka nav neatbilstības pierādījumu un/vai uzņēmums nav iesaistīts izpildprocedūrās, tiesas prāvās vai sūdzību procedūrās,

— turklāt vides deklarācijā vēlams iekļaut arī atbilstības tabulas starp trešās valsts tiesību aktiem un tiesību aktiem valstī, kurā organizācija iesniedz reģistrācijas pieteikumu, kā minēts 4.1.2. punktā.

4.2. EMAS trešo valstu akreditācija un licencēšana

- 4.2.1. Atbilstoši saviem līdzekļiem un darbības procedūrām dalībvalstis pieņem lēmumu par to, vai nodrošināt trešo valstu reģistrāciju. Šādā gadījumā dalībvalstis paredz, ka to valsts akreditācijas iestādes vai licencēšanas iestādes nodrošinās vides verificētāju akreditāciju vai licencēšanu attiecībā uz trešo valstu EMAS. Tikai tās dalībvalstis, kas akceptē "trešo valstu reģistrācijas" principu, ir tiesīgas reģistrēt organizācijas, kuras darbojas trešās valstīs.

- 4.2.2. Ja dalībvalsts nolemj nodrošināt trešo valstu reģistrāciju atbilstoši EMAS regulas 3. panta 3. punktam, iespēja iegūt reģistrāciju šajā konkrētajā dalībvalstī praktiski ir atkarīga no akreditēto verificētāju pieejamības. Potenciālajam verificētājam jābūt akreditētam tajā konkrētajā dalībvalstī, kura nodrošina trešo valstu reģistrāciju attiecībā uz konkrēto trešo valsti un konkrēto(-ajām) ekonomikas nozari(-ēm) (tās nosaka, pamatojoties uz NACE kodiem) attiecīgajā reģistrācijas procedūrā.

Paskaidrojums

Tas nozīmē, ka verificētājam, kurš veic verifikāciju konkrētajā trešā valstī, ir jābūt akreditētam šai konkrētajai trešai valstij un šo akreditāciju veic akreditācijas un licencēšanas iestāde tajā dalībvalstī, kura nodrošina reģistrāciju no trešām valstīm un kurā organizācija plāno reģistrēties.

- 4.2.3. Akreditācijā vai licencē, kuru verificētāji var iegūt attiecībā uz trešām valstīm, jānorāda, kurās trešās valstīs tā ir derīga, lai reģistrācijas atļauja atbilstu EMAS regulas 22. panta 2. punkta noteikumiem. Dalībvalstis izlemj, vai tās vēlas izdot atsevišķus sertifikātus par katru trešo valsti vai vispārēju akreditācijas sertifikātu, kam pievieno ģeogrāfisko pielikumu, kurā norāda valstis, kurās verifikācijas iestāžu darbība ir akreditēta.

Paskaidrojums

Ņemot vērā 22. pantu "Papildu prasības vides verificētājiem, kuri darbojas trešās valstīs", ir skaidrs, ka akreditācija/licencēšana attiecībā uz trešām valstīm var būt tikai papildu akreditācija/licencēšana pamata akreditācijai/licencēšanai attiecībā uz Eiropu. Tas nozīmē, ka trešo valstu akreditācija/licencēšana tiek piešķirta kā papildu prasība vispārējai akreditācijai/licencēšanai noteiktā darbības jomā un tās prasībām. Līdz ar to akreditācijai/licencēšanai attiecībā uz trešām valstīm būs jāiekļauj akreditācija/licencēšana attiecībā uz vienu no dalībvalstīm un noteiktā darbības jomā.

Ja verificētājs ir akreditēts vai licencēts vienā dalībvalstī, viņam/viņai ir tiesības brīvi veikt verifikācijas darbības citās dalībvalstīs saskaņā ar minētās regulas 24. pantu.

4.3. **Kompetentās iestādes uzdevumi**

- 4.3.1. Dalībvalstij, kurā ir vairāk nekā viena kompetentā iestāde, jānosaka, kurai kompetentajai iestādei var iesniegt pieteikumus trešās valsts reģistrācijai, un tai jābūt tai pašai iestādei, kura izraudzīta saskaņā ar 5.3.1. punktu.

- 4.3.2. Pieteikumu trešo valstu reģistrācijai organizācijas ar objektiem, kuri atrodas vienīgi trešās valstīs, iesniedz jebkurai kompetentajai iestādei, kas šim nolūkam ir norīkota tajās dalībvalstīs, kurās ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) dalībvalsts paredz organizāciju reģistrāciju no trešām valstīm;

b) ir pieejami akreditēti vai licencēti verificētāji verifikācijām trešās valstīs, kurās atrodas reģistrācijā iekļautie objekti, un šie verificētāji ir tiesīgi verificēt attiecīgos NACE kodus (citiem vārdiem sakot, lēmumā par verificētāja izvēli nosaka reģistrācijas dalībvalsti, un otrādi).

- 4.3.3. Kompetentajām iestādēm jākoordinē savas darbības ar akreditācijas un licencēšanas iestādēm savās dalībvalstīs, lai nodrošinātu, ka gadījumos, kad dalībvalstis paredz organizāciju reģistrāciju no trešām valstīm, gan kompetentā iestāde, gan akreditācijas vai licencēšanas iestāde savus attiecīgos uzdevumus spēj izpildīt saskaņoti.

4.4. **Akreditēto vai licencēto verificētāju uzdevumi**

- 4.4.1. Vispārīgi noteikumi, kas piemērojami EMAS vides verificētājiem, to akreditācijai vai licencei un verifikācijas procesam, ir paredzēti EMAS regulas V un VI nodaļā.

- 4.4.2. Dalībvalstīm, kuras atļauj trešo valstu reģistrāciju, ir jāievieš īpaša sistēma, lai akreditētu vai licencētu verificētājus attiecībā uz trešām valstīm. Verificētāju akreditācija vai licencēšana tiks piešķirta pa valstīm kā papildinājums vispārējai akreditācijai vai licencei saskaņā ar specifikācijām, kuras aprakstītas šajā iedaļā.

- 4.4.3. Verificētājam(-iem) ir jābūt akreditētam(-iem) vai licencētam(-iem) attiecībā uz visiem organizācijas darbības veidu NACE kodiem saistībā ar šīs organizācijas objektiem, kurus paredzēts iekļaut reģistrācijas procedūrā. Sakarā ar iespējamo plašo darbības veidu apjomu, organizācijām ir iespēja izmantot vairākus akreditētus verificētājus pēc saviem ieskatiem. Patiesībā varētu būt grūti vai pat neiespējami norīkot vienu verificētāju visiem lielas organizācijas darbības veidiem. Ja verificētājs(-a) pats(-i) nav akreditēts(-a) vai licencēts(-a) attiecīgajiem NACE kodiem, konkrētajai sadarbībai iesaista citus vides verificētājus. Organizācija, kas vēlas reģistrēties, izlemj, vai tā vēlas iesaistīt vairākus akreditētus/licencētus verificētājus, ņemot vērā EMAS regulas 4. pantu. Neatkarīgi no tādiem iemesliem kā attiecīgajiem NACE kodiem akreditētu verificētāju trūkums organizācijām var būt arī citi iemesli (piemēram, vietējā pieredze, valodu zināšanas vai vēlme apvienot EMAS verifikāciju ar sertifikāciju saskaņā ar citiem standartiem), lai izmantotu vairākus verificētājus.

- 4.4.4. Visiem verificētājiem, kuri sadarbojas, ir jāparaksta 25. panta 9. punktā minētā deklarācija un EMAS vides deklarācija. Katrs iesaistītais verificētājs atbild par tās/to verifikācijas daļas(-u) rezultātu, kas izriet no viņa/viņas kompetences jomas (galvenokārt saistībā ar konkrētiem NACE kodiem). Šāda prakse, ka visiem verificētājiem jāparaksta viena un tā pati deklarācija, ļauj kompetentajai iestādei identificēt visus iesaistītos verificētājus. Līdz ar to kompetentā iestāde, izmantojot akreditācijas un licencēšanas iestādes, var pārbaudīt, vai visi iesaistītie verificētāji ir ievērojuši iepriekšējas paziņošanas pienākumu, kā noteikts EMAS regulas 23. panta 2. punktā. Tas arī ļauj kompetentajai iestādei pārbaudīt, vai iesaistīto verificētāju NACE kodi atbilst attiecīgajai organizācijai.

- 4.4.5. Verificētājiem, kuri vēlas darboties trešās valstīs, ir jāsaņem īpaša akreditācija vai licence attiecīgajai valstij kā vispārējās akreditācijas vai licences papildinājums saskaņā ar specifikācijām, kuras noteiktas EMAS regulā. Tas nozīmē, ka tiem ir jābūt:
- īpašai akreditācijai vai licencei attiecībā uz NACE kodiem, kurus piemēro organizācijai;
 - zināšanām un izpratnei par tiesību, regulatīvo un administratīvo aktu prasībām attiecībā uz vidi trešā valstī, kurā tiek pieprasīta akreditācija vai licence;
 - jāzina un jāsaprot trešās valsts, kurā tiek pieprasīta akreditācija vai licence, oficiālā valoda.
- 4.4.6. Verificētāji kā verificācijas procedūras daļu pārbauda visas vides licences vai atļaujas, kuras piemēro organizācijai, vai cita veida pierādījumus saskaņā ar tiesību sistēmu, kas darbojas valstīs, uz kurām attiecas pieteikums.
- 4.4.7. Trešās valstīs verificētājs papildus saviem parastajiem pienākumiem veic padziļinātu organizācijas un tās reģistrācijas procesā iekļauto objektu tiesiskās atbilstības pārbaudi. Tādējādi, īpaši ņemot vērā EMAS regulas 13. panta 2. punkta c) apakšpunkta saturu, verificētāji pārbauda, vai nav liecību par neatbilstībām attiecībā uz vidi. Verificētājiem jāizmanto izpildiestāžu konstatētais un tādēļ jāsaazinās ar šīm iestādēm, lai iegūtu detalizētu informāciju par tiesisko atbilstību. Verificētājam ir jāpārbauda, vai, pamatojoties uz saņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem, viņš/viņa ir pārliecināts(-a), piemēram, ar rakstisku ziņojumu no kompetentās izpildiestādes. Ja pierādījumi par noteikumu neievērošanu netiek konstatēti, to deklarē vides verificētāja deklarācijā par verificācijas un apstiprināšanas darbībām (EMAS regulas VII pielikums). Šo deklarāciju paraksta verificētājs. Verificētājam ir pienākums pārbaudīt, vai EMAS regulā noteiktās prasības ir izpildītas, izmantojot parastās audita metodes, kas jāveic saskaņā ar EMAS regulu. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu trešo valstu objektu reģistrācijas kvalitātes līmeni, salīdzinot ar līdzīgiem objektiem ES, verificētājs varētu apsvērt riska novērtējuma veikšanas nepieciešamību.
- 4.4.8. Saskaņā ar EMAS regulas 13. panta 2. punkta d) apakšpunktu verificētājam jāpārbauda, vai nav attiecīgu sūdzību no ieinteresētajām personām, vai jāpārliecinās, ka sūdzības ir pozitīvi atrisinātas.
- 4.4.9. Tās dalībvalstis, kuras paredz trešo valstu reģistrāciju, apsver noteiktu pasākumu ieviešanu, lai stiprinātu akreditācijas procesu nolūkā nodrošināt, ka verificētāji, kas akreditēti konkrētām trešām valstīm, zina, kā pārbaudīt organizācijas atbilstību piemērojamajiem valsts tiesību aktiem attiecīgajā trešā valstī.
- 4.4.10. Dalībvalstis, kas paredz trešo valstu reģistrāciju, var apsvērt īpašu papildu noteikumu ieviešanu, lai pastiprinātu tiesiskās atbilstības pārbaudi un nodrošinātu reģistrācijas procesu līdzīgi kā ES. Dalībvalstis var jo īpaši apsvērt iespēju noslēgt nolīgumus (divpusēju nolīgumu, saprašanās memorandu u. c.). Šādi nolīgumi var ietvert procedūru, lai attiecīgās izpildiestādes trešā valstī un dalībvalstī sazinātos par tiesisko atbilstību, kā arī to, kā paziņot par piemērojamo tiesisko prasību pārkāpumiem dalībvalsts kompetentajai iestādei laikā starp sākotnējo reģistrāciju vai atjaunošanu un nākamo atjaunošanu.
- 4.4.11. Vismaz sešas nedēļas pirms verificācijas vai validācijas trešā valstī vides verificētājs paziņo par savu akreditāciju vai sniedz informāciju par licenci un verificācijas vai apstiprināšanas laiku un vietu akreditācijas vai licencēšanas iestādei dalībvalstī, kurā attiecīgā organizācija plāno iesniegt reģistrācijas pieteikumu vai ir reģistrēta. Informāciju var sniegt arī tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā ir paredzēts reģistrēt objektus.
- 4.4.12. Ja verificētājs(-a) reģistrācijas laikā konstatē neatbilstības situāciju, viņš/viņa neparaksta EMAS vides ziņojumu un 25. panta 9. punktā minēto deklarāciju.
- 4.4.13. Ja verificētājs(-a) konstatē neatbilstības gadījumu reģistrācijas derīguma termiņa laikā vai atjaunošanas brīdī, viņš/viņa var ziņot kompetentajai iestādei, ka attiecīgā organizācija vairs neatbilst EMAS prasībām. Atjaunošanas laikā viņš/viņa var parakstīt tikai 25. panta 9. punktā minēto deklarāciju un aktualizēto EMAS vides deklarāciju, ja organizācija pierāda, ka tā ir veikusi atbilstošus pasākumus (t. i., sadarbībā ar izpildiestādēm), lai nodrošinātu, ka tiesiskā atbilstība tiek atjaunota. Ja organizācija verificētājam nevar apliecināt, ka ir veikusi pietiekamus pasākumus, lai atjaunotu tiesisko atbilstību, verificētājs nevaldī aktualizēto deklarāciju un neparaksta deklarāciju un EMAS vides deklarāciju.

4.5. Reģistrācijas process

- 4.5.1. Organizācijai ir savlaicīgi jāsaazinās ar verificētāju(-iem) un kompetento iestādi, lai noskaidrotu valodas jautājumus saistībā ar reģistrācijai nepieciešamajiem dokumentiem, ievērojot EMAS regulas 5. panta 3. punkta un IV pielikuma D punkta prasības.
- 4.5.2. Pirms reģistrācijas pieteikums ir nosūtīts kompetentajai iestādei, organizācija iesniedz lietiskus vai dokumentārus pierādījumus verificētājam, ka nav neatbilstības pierādījumu piemērojamajām tiesiskajām prasībām attiecībā uz vidi, kā aprakstīts šo norādījumu 4.1.4. punktā.
- 4.5.3. Pēc EMAS prasību izpildes, jo īpaši to prasību izpildes, kuras piemēro reģistrācijas procesam, kas minēts regulas II pielikumā, un pēc tam, kad EMAS vides deklarāciju ir validējis akreditēts vai licencēts verificētājs, organizācija kompetentajai iestādei nosūta aizpildītu pieteikuma veidlapu un saistītos dokumentus, tostarp VI un VII pielikumu, reģistrēšanai.
- 4.5.4. Kompetentā iestāde pārbauda pieteikumā norādīto informāciju, un šajā nolūkā kompetentā iestāde sazinās ar attiecīgās valsts akreditācijas vai licencēšanas iestādi.
- 4.5.5. Akreditācijas un licencēšanas iestādes novērtē vides verificētāja kompetenci, ņemot vērā EMAS regulas 20., 21. un 22. pantā minētos elementus. Ja verificētāja kompetence netiek apstiprināta, akreditācijas un licencēšanas iestāde var likt verificētājam panākt atbilstību attiecīgajām prasībām un informēt kompetento iestādi par šo problēmu. Un otrādi, kompetentajai iestādei jānosūta akreditācijas vai licencēšanas iestādei jebkurā gadījumā vienkārša ziņa, ka reģistrācijas pieteikums ir saņemts un ka ir reģistrācijai paredzēti trešo valstu objekti. Saņemot šādu ziņojumu, akreditācijas un licencēšanas iestādēm savi atzinumi par iesaistīto(-ajiem) verificētāju(-iem) būtu jānosūta kompetentajai iestādei. Tas atvieglo galīgo pārbaudi, ko veic kompetentā iestāde par to, vai reģistrācijas procedūrā iesaistītais verificētājs(-i) ir akreditēts(-i) vai licencēts(-i) visiem attiecīgajiem NACE kodiem reģistrācijas procesā. Bez šāda saziņas minimuma starp kompetento iestādi un akreditācijas un licencēšanas iestādi uzraudzības pasākumi varētu būt apdraudēti.
- 4.5.6. Kompetentā iestāde, kura atbild par reģistrāciju, koordinē tiesiskās atbilstības pārbaudi, pamatojoties uz informāciju, ko organizācija ir iesniegusi verificētājam. Tikai gadījumos, ja dalībvalsts ir noslēgusi īpašus nolīgumus ar trešām valstīm, kuros ietverti noteikumi, kas atļauj dalībvalstij sazināties ar izpildiestādēm trešās valstīs, viņi var tiesisko atbilstību izpildiestādēs trešās valstīs pārbaudīt tieši. Ja tā nav, kompetentajai iestādei ir jāpaļaujas uz verificētāju un/vai organizāciju, lai iegūtu lietiskus vai dokumentārus pierādījumus, kas pierāda atbilstību piemērojamajām tiesiskajām prasībām.

4.6. Reģistrācijas svīturošana un apturēšana

- 4.6.1. Kompetentā iestāde ievēro vispārīgos noteikumus, kas EMAS regulā noteikti attiecībā uz reģistrācijas svīturošanu un apturēšanu.
- 4.6.2. Jebkuru sūdzību par reģistrētu organizāciju paziņo kompetentajai iestādei.
- 4.6.3. Organizācijām no trešām valstīm, kuras cenšas panākt EMAS reģistrāciju un vēlas sākt reģistrācijas procedūru, ir jāpieņem, ka verificētājs var lūgt kompetentajai iestādei pārbaudīt iespējamās svīturošanas vai apturēšanas iemeslus, kas varētu notikt trešā valstī, kurā objekti ir izvietoti, pirms jebkādu lēmumu pieņemšanas. Organizācijai jāsadarbojas un jāatbild verificētājam vai kompetentajai iestādei uz visiem jautājumiem par iespējamiem apturēšanas un svīturošanas iemesliem. Organizācijai arī jābūt gatavai segt verificētāja darba izmaksas saistībā ar situācijas noskaidrošanu.
- 4.6.4. Nolīgumos, ja tie ir parakstīti starp dalībvalsti, kura atbild par reģistrāciju, un trešo valsti, varētu ietvert konkrētus noteikumus, lai nodrošinātu tiesisko uzraudzību un aktīvu paziņošanu par pārkāpumiem no izpildiestādēm trešās valstīs kompetentajai iestādei.
- 4.6.5. Visās situācijās, pat ja ir šādi nolīgumi, verificētāja pienākums ir pārbaudīt tiesisko atbilstību. Atbilstības pārbaudēs jāiekļauj iespējamās sūdzības un neatbilstības, kuru dēļ var svītrot vai apturēt reģistrāciju.
- 4.6.6. Varētu konsultēties ar NVO, kuras darbojas trešās valstīs, un izmantot tās kā informācijas avotu. Jebkurā gadījumā verificētājs ziņo kompetentajai iestādei visu attiecīgo informāciju, kas ir izgūta verificācijas procesa laikā.

4.7. Valodas jautājumi

- 4.7.1. EMAS vides deklarāciju un citus attiecīgos dokumentus iesniedz, lai reģistrāciju veiktu dalībvalsts, kurā atrodas kompetentā iestāde, oficiālajā valodā vai vienā no tās oficiālajām valodām (5. panta 3. punkts). Ja organizācija iesniedz korporatīvo vides deklarāciju ar informāciju par atsevišķiem objektiem, kuri atrodas dažādās trešās valstīs, šai informācijai ir jābūt arī attiecīgo trešo valstu oficiālajā valodā vai vienā no to trešo valstu oficiālajām valodām, kurās atrodas šie objekti.

5. VISPĀRĒJĀ REĢISTRĀCIJA – ORGANIZĀCIJA AR VAIRĀKIEM OBJEKTIEM DALĪBVALSTĪS UN TREŠĀS VALSTĪS (3. SITUĀCIJA)

EMAS vispārējā reģistrācija ir tādu organizāciju ar vairākiem objektiem ES un ārpus tās reģistrācija, kuras piesakās visu objektu vai to daļu vienai reģistrācijai kādā dalībvalstī, kurā ir paredzēta reģistrācija trešās valstīs.

Vairāku objektu reģistrācija dalībvalstīs un trešās valstīs ir komplicēta procedūra, kurā apvienotas divas iepriekš aplūkotās procedūras: ES korporatīvā reģistrācija un trešo valstu reģistrācija. Šajā iedaļā izskaidroti aspekti, kuri atšķiras no tā, kas aprakstīts šo norādījumu 3. un 4. iedaļā.

5.1. Piemērojamie tiesību akti un atbilstība tiesību aktiem dalībvalstīs un trešās valstīs

- 5.1.1. Organizācijām ir vienmēr jābūt saskaņā ar ES un valstu tiesiskajām prasībām, kas piemērojamas EMAS reģistrācijā iekļautajiem objektiem.

- 5.1.2. Lai nodrošinātu, ka EMAS saglabā augstu mērķu un uzticamības līmeni, ir svarīgi, lai organizācijas trešā valstī veikums vides jomā sasniegtu līmeni, kas būtu pēc iespējas tuvu tam līmenim, kurš tiek prasīts ES organizācijām attiecīgajos Eiropas un valstu tiesību aktos. Tāpēc ir vēlams, lai organizācijas ārpus Kopienas papildus atsaucēm uz piemērojamām valsts vides prasībām vides deklarācijā atsauktos arī uz tiesiskajām prasībām attiecībā uz vidi, ko piemēro līdzīgām organizācijām dalībvalstī, kurā organizācija paredz pieteikties reģistrācijai (EMAS regulas 4. panta 4. punkts). Vides prasības šajā sarakstā būtu jāizmanto kā atsauce, nosakot iespējami augstākus papildu darbības mērķus, bet tie nav saistoši organizācijas tiesiskās atbilstības novērtēšanā.

- 5.1.3. Attiecībā uz objektiem, kuri atrodas trešās valstīs, dokumentārajos pierādījumos, kas minēti EMAS regulas 4. panta 4. punktā, būtu vēlams iekļaut:

— izziņas no trešās valsts izpildiestādēm, tostarp informāciju par vides atļaujām, ko piemēro organizācijai un kurā norāda, ka nav neatbilstības pierādījumu un/vai ka uzņēmums nav iesaistīts izpildprocedūrās, tiesas prāvās vai sūdzību procedūrās,

— turklāt vides deklarācijā ir vēlams iekļaut arī atbilstības tabulas starp trešās valsts tiesību aktiem un tiesību aktiem valstī, kurā organizācija iesniedz reģistrācijas pieteikumu, kā minēts 5.1.2. punktā.

5.2. Akreditācija un licencēšana

- 5.2.1. Attiecībā uz EMAS trešās valsts akreditāciju un licencēšanu piemēro noteikumus, kas aprakstīti 4.2. punktā.

5.3. Kompetento iestāžu uzdevumi

- 5.3.1. Dalībvalstij, kurai ir vairāk nekā viena kompetentā iestāde, būtu jānosaka, kurai kompetentajai iestādei var iesniegt pieteikumus vispārējai reģistrācijai, kurai vajadzētu būt tai pašai kompetentajai iestādei, kas norikota saskaņā ar 4.3.1. punktu.

- 5.3.2. Pieteikumu vispārējai reģistrācijai, proti, no organizācijām ar objektiem, kuri atrodas ES dalībvalstīs un trešās valstīs, iesniedz jebkurai kompetentajai iestādei, kura šim nolūkam ir norikota vienā no dalībvalstīm, kurās ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) dalībvalsts paredz organizāciju reģistrāciju ārpus ES;

b) ir pieejami akreditēti vai licencēti verificētāji verificācijām trešās valstīs, kurās atrodas reģistrācijā iekļautie objekti, un šo verificētāju akreditācija vai licence ietver attiecīgos NACE kodus.

- 5.3.3. Dalībvalsti, kurā atradīsies par šo procedūru atbildīgā kompetentā iestāde, nosaka, pamatojoties uz nosacījumiem, šādā secībā:
- 1) ja organizācijas galvenā pārvalde atrodas kādā dalībvalstī, kura nodrošina trešās valsts reģistrāciju, pieteikums jāiesniedz kompetentajai iestādei tajā dalībvalstī;
 - 2) ja organizācijas galvenā pārvalde neatrodas dalībvalstī, kura nodrošina trešās valsts reģistrāciju, bet tajā atrodas tās vadības centrs, pieteikums jāiesniedz kompetentajai iestādei tajā dalībvalstī;
 - 3) ja organizācijai, kura piesakās vispārējai reģistrācijai, nav ne galvenās pārvaldes, ne vadības centra nevienā dalībvalstī, kura nodrošina trešās valsts reģistrāciju, tad organizācijai ir jāizveido *ad hoc* vadības centrs kādā dalībvalstī, kura paredz trešo valstu reģistrāciju, un pieteikums jāiesniedz kompetentajai iestādei tajā dalībvalstī.
- 5.3.4. Ja ir vairākas dalībvalstis, uz kurām attiecas pieteikums, ir jāievēro koordinācijas procedūra starp iesaistītajām kompetentajām iestādēm, kā noteikts 3.2. punktā. Tad šī kompetentā iestāde darbosies kā vadošā kompetentā iestāde saskaņā ar procedūras ES korporatīvajiem aspektiem.
- 5.4. **Akreditēto vai licencēto verificētāju uzdevumi**
- 5.4.1. Vispārīgie noteikumi, kas piemērojami EMAS vides verificētājiem, to akreditācijai vai licencei un verificācijas procesam, ir izklāstīti EMAS regulas V un VI nodaļā.
- 5.4.2. Tās dalībvalstis, kuras atļauj trešās valsts reģistrāciju, pieņem īpašu kārtību, lai akreditētu vai licencētu verificētājus trešām valstīm. Verificētāju akreditācija vai licencēšana tiks piešķirta pa valstīm kā papildinājums vispārējai akreditācijai vai licencei saskaņā ar specifikācijām, kas aprakstītas šajā iedaļā.
- 5.4.3. Organizācijas ar vairākiem objektiem un darbības veidiem reģistrācijas gadījumā verificētāja(-u) akreditācijai jāietver visi organizācijas objektu un darbības veidu NACE kodi. Attiecībā uz trešo valstu objektiem verificētājam(-iem) ir jābūt akreditētam(-iem) vai licencētam(-iem) attiecībā uz visām trešām valstīm un visiem NACE kodiem visiem objektiem, kas iesaistīti vispārējā reģistrācijā dalībvalstī, kurā organizācija plāno iesniegt reģistrācijas pieteikumu. Sakarā ar iespējamo plašo darbības veidu jomu organizācijām ir iespēja izmantot vairākus akreditētus verificētājus pēc saviem ieskatiem. Faktiski varētu būt grūti vai pat neiespējami izraudzīties vienu verificētāju visiem lielas organizācijas darbības veidiem. Ja verificētājs(-a) pats(-i) nav akreditēts(-a) vai licencēts(-a) attiecīgajiem NACE kodiem, iesaista citus vides verificētājus uz sadarbības pamata. Organizācija, kura vēlas reģistrēties, izlemj, vai tā vēlas iesaistīt vairākus akreditētus/licencētus verificētājus, ņemot vērā EMAS regulas 4. pantu. Neatkarīgi no tādiem iemesliem kā attiecīgajiem NACE kodiem akreditētu verificētāju trūkums organizācijām var būt arī citi iemesli (piemēram, vietējā pieredze, valodu zināšanas vai vēlme apvienot EMAS verificāciju ar sertifikāciju saskaņā ar citiem standartiem), lai izmantotu vairākus verificētājus.
- 5.4.4. Visiem verificētājiem, kuri sadarbojas, ir jāparaksta 25. panta 9. punktā minētā deklarācija un EMAS vides deklarācija. Katrs iesaistītais verificētājs atbild par tās/to verificācijas daļas(-u) rezultātu, kas izriet no viņa/viņas kompetences jomas (galvenokārt saistībā ar konkrētiem NACE kodiem). Šāda prakse, ka visiem verificētājiem jāparaksta viena un tā pati deklarācija, ļauj kompetentajai iestādei identificēt visus iesaistītos verificētājus. Līdz ar to kompetentā iestāde, izmantojot akreditācijas un licencēšanas iestādes, var pārbaudīt, vai visi iesaistītie verificētāji ir ievērojuši iepriekšējās paziņošanas pienākumu, kā noteikts EMAS regulas 23. panta 2. punktā. Tas arī ļauj kompetentajai iestādei pārbaudīt, vai iesaistīto verificētāju NACE kodi atbilst attiecīgajai organizācijai.
- 5.4.5. Verificētājiem, kuri vēlas darboties trešās valstīs, ir jāsaņem īpaša akreditācija vai licence attiecīgajai valstij kā vispārējās akreditācijas vai licences papildinājums saskaņā ar specifikācijām, kuras noteiktas EMAS regulā. Tas nozīmē, tiem ir jābūt:
- a) īpašai akreditācijai vai licencei attiecībā uz NACE kodiem, kurus piemēro organizācijai;
 - b) zināšanām un izpratnei par tiesību, regulatīvo un administratīvo aktu prasībām attiecībā uz vidi trešā valstī, kurā tiek pieprasīta akreditācija vai licence;
 - c) jāzina un jāsaprot trešās valsts, kurā tiek pieprasīta akreditācija vai licence, oficiālā valoda.

- 5.4.6. Verificētāji kā verificācijas procedūras daļu pārbauda visas vides licences vai atļaujas, kuras piemēro organizācijai, vai cita veida pierādījumus saskaņā ar tiesību sistēmu, kas darbojas valstīs, uz kurām attiecas pieteikums.
- 5.4.7. Trešās valstīs verificētājs papildus saviem parastajiem pienākumiem veic padziļinātu organizācijas un tās reģistrācijas procesā iekļauto objektu tiesiskās atbilstības pārbaudi. Saskaņā ar EMAS regulas 13. panta 2. punkta c) apakšpunktu verificētājs pārbauda, vai nav liecību par neatbilstībām attiecībā uz vidi. Verificētājiem jāizmanto izpildiestāžu konstatētais un tādējādi jāsažinās ar šīm iestādēm, lai iegūtu detalizētu informāciju par tiesisko atbilstību. Verificētājam ir jāpārbauda, vai, pamatojoties uz saņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem, viņš/viņa ir pārliecināts(-a), piemēram, ar rakstisku ziņojumu no kompetentās izpildiestādes. Ja pierādījumi par noteikumu neievērošanu netiek konstatēti, to deklarē vides verificētāja deklarācijā par verificācijas un apstiprināšanas darbībām (EMAS regulas VII pielikums). Šo deklarāciju paraksta verificētājs. Verificētājam ir pienākums pārbaudīt, vai EMAS regulā noteiktās prasības ir izpildītas, izmantojot parastās audita metodes, kas jāveic saskaņā ar EMAS regulu. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu trešo valstu objektu reģistrācijas kvalitātes līmeni, salīdzinot ar līdzīgiem objektiem ES, verificētājs varētu apsvērt riska novērtējuma veikšanu.
- 5.4.8. Saskaņā ar EMAS regulas 13. panta 2. punkta d) apakšpunktu verificētājam jāpārbauda, vai nav attiecīgu sūdzību no ieinteresētajām personām, un jāpārliecinās par to, ka sūdzības ir pozitīvi atrisinātas.
- 5.4.9. Dalībvalstis, kuras paredz trešo valstu reģistrāciju (un līdz ar to vispārējo reģistrāciju), apsver noteiktu pasākumu ieviešanu, lai stiprinātu akreditācijas procesu, nodrošinot, ka verificētāji, kuri ir akreditēti konkrētām trešām valstīm, ir ziņojoši, lai pārbaudītu organizācijas atbilstību piemērojamiem valsts tiesību aktiem attiecīgajā trešā valstī.
- 5.4.10. Dalībvalstis, kuras paredz vispārējo reģistrāciju, var apsvērt īpašu fakultatīvu noteikumu ieviešanu, lai pastiprinātu tiesiskās atbilstības pārbaudi un nodrošinātu reģistrācijas procesu līdzīgi kā ES. Dalībvalstis var jo īpaši apsvērt iespēju noslēgt nolīgumus (divpusēju nolīgumu, saprašanās memorandu u. c.). Šādi nolīgumi var ietvert procedūru, lai starp attiecīgajām izpildiestādēm trešā valstī un dalībvalstī sazinātos par tiesisko atbilstību, kā arī to, kā paziņot par piemērojamo tiesisko prasību pārkāpumiem dalībvalsts kompetentajai iestādei laikā starp sākotnējo reģistrāciju vai atjaunošanu un nākamo atjaunošanu.
- 5.4.11. Vismaz sešas nedēļas pirms verificācijas un apstiprināšanas trešā valstī vides verificētājs paziņo par savu akreditāciju vai sniedz informāciju par licenci un verificācijas vai apstiprināšanas laiku un vietu akreditācijas vai licencēšanas iestādei dalībvalstī, kurā attiecīgā organizācija plāno iesniegt reģistrācijas pieteikumu vai ir reģistrēta. Papildus verificētājam(-iem) informācija par akreditāciju vai licenci jāsniedz arī dalībvalsts, kurā attiecīgie objekti atrodas, akreditācijas vai licencēšanas iestādēm.
- 5.4.12. Ja verificētājs(-a) reģistrācijas laikā konstatē neatbilstības situāciju, viņš/viņa neparaksta EMAS vides ziņojumu un regulas 25. panta 9. punktā minēto deklarāciju.
- 5.4.13. Ja verificētājs konstatē neatbilstības gadījumu reģistrācijas derīguma termiņa laikā vai atjaunošanas laikā, viņš/viņa var ziņot kompetentajai iestādei, ka attiecīgā organizācija vairs neatbilst EMAS prasībām. Atjaunošanas laikā viņš/viņa var parakstīt 25. panta 9. punktā minēto deklarāciju un aktualizēto EMAS vides deklarāciju tikai tad, ja organizācija pierāda, ka tā ir veikusi atbilstošus pasākumus (t. i., sadarbībā ar izpildiestādēm), lai nodrošinātu, ka tiesiskā atbilstība tiek atjaunota. Ja organizācija verificētājam nevar pierādīt, ka ir veikusi pietiekamus pasākumus, lai atjaunotu tiesisko atbilstību, verificētājs nevaldī aktualizēto deklarāciju un neparaksta deklarāciju un EMAS vides deklarāciju.
- 5.5. **Reģistrācijas process**
- 5.5.1. Organizācijai ir savlaicīgi jāsažinās ar verificētāju(-iem) un kompetento iestādi, lai noskaidrotu valodas jautājumus saistībā ar reģistrācijai nepieciešamajiem dokumentiem, ievērojot EMAS regulas 5. panta 3. punkta un IV pielikuma D punkta prasības.
- 5.5.2. Organizācija iesniedz lietiskus pierādījumus par tās tiesisko atbilstību, kā aprakstīts 5.1.3. punktā.
- 5.5.3. Pēc EMAS prasību izpildes, īpaši to prasību izpildes, kuras piemēro reģistrācijas procesam, kas minēts regulas II pielikumā, un pēc tam, kad EMAS vides deklarāciju ir validējis akreditēts vai licencēts verificētājs, organizācija nosūta pieteikuma veidlapu un saistītos dokumentus, tostarp VI un VII pielikumu, reģistrēšanai (vadošajai) kompetentajai iestādei.

- 5.5.4. Kompetentā iestāde, kura atbild par reģistrāciju, pārbauda informāciju, kas ietverta pieteikumā, un šajā nolūkā sazinās ar valsts akreditācijas vai licencēšanas iestādi un, ja nepieciešams, ar citām iesaistītajām kompetentajām iestādēm. Ja nepieciešams, šajā sarakstē var iesaistīties arī verificētājs, kurš atbild par verifikāciju. Tas ir iespējams pa parasto pastu, e-pastu vai faksu, taču ir jāaglabā rakstiskas liecības par šo saraksti.
- 5.5.5. Akreditācijas un licencēšanas iestādes novērtē vides verificētāja kompetenci, ņemot vērā EMAS regulas 20., 21. un 22. pantā izklāstītos noteikumus. Ja verificētāja kompetence netiek apstiprināta, akreditācijas un licencēšanas iestāde var likt verificētājam panākt atbilstību attiecīgajām prasībām un informēt kompetento iestādi par šo problēmu. Un otrādi, kompetentajai iestādei jānosūta akreditācijas vai licencēšanas iestādei jebkurā gadījumā vienkārša ziņa, ka reģistrācijas pieteikums ir saņemts un ka ir reģistrācijai paredzēti trešo valstu objekti. Saņemot šādu ziņojumu, akreditācijas un licencēšanas iestādēm savi atzinumi par iesaistīto(-ajiem) verificētāju(-iem) būtu jānosūta kompetentajai iestādei. Tas atvieglo galīgo pārbaudi, ko veic kompetentā iestāde par to, vai reģistrācijas procedūrā iesaistītais verificētājs(-i) ir akreditēts(-i) vai licencēts(-i) visiem attiecīgajiem NACE kodiem reģistrācijas procesā. Bez šāda saziņas minimuma starp kompetento iestādi un akreditācijas un licencēšanas iestādi uzraudzības pasākumi varētu būt apdraudēti.
- 5.5.6. Kompetentā iestāde, kura atbild par reģistrāciju, koordinē tiesiskās atbilstības pārbaudi, pamatojoties uz informāciju, ko organizācija ir iesniegusi verificētājam. Tikai gadījumos, ja dalībvalsts ir noslēgusi īpašus nolīgumus ar trešām valstīm, kuros ietverti noteikumi, kas atļauj dalībvalstij sazināties ar izpildiestādēm trešās valstīs, viņi var tiesisko atbilstību izpildiestādēs trešās valstīs pārbaudīt tieši. Ja tā nav, kompetentajai iestādei ir jāpaļaujas uz verificētāju un/vai organizāciju, lai iegūtu lietiskus vai dokumentārus pierādījumus, kas apliecina atbilstību piemērojamajām tiesiskajām prasībām.
- 5.5.7. Ja nepieciešams, pēc reģistrācijas lēmuma vadošā kompetentā iestāde par to informē visas valstu iesaistītās kompetentās iestādes, kuras par to informē attiecīgās izpildiestādes.
- 5.5.8. Gadījumā, ja reģistrācijas procedūrās ir iesaistītas vairākas kompetentās iestādes, attiecībā uz maksu piemēro nosacījumus, kas noteikti 3.4. punktā.
- 5.6. **Reģistrācijas svītrosana un apturēšana**
- 5.6.1. Kompetentā iestāde ievēro vispārīgos noteikumus, kas EMAS regulā noteikti attiecībā uz reģistrācijas svītrosanu un apturēšanu.
- 5.6.2. Jebkuru sūdzību par reģistrētu organizāciju paziņo kompetentajai iestādei.
- 5.6.3. Organizācijām no trešām valstīm, kuras cenšas panākt EMAS reģistrāciju un vēlas sākt reģistrācijas procedūru, ir jāpieņem, ka verificētājs pirms jebkādu lēmumu pieņemšanas var lūgt kompetentajai iestādei pārbaudīt iespējamus iemeslus svītrosanai vai apturēšanai, kas varētu notikt trešā valstī, kurā objekti atrodas. Organizācija sadarbojas un atbild verificētājam vai kompetentajai iestādei uz visiem jautājumiem par iespējamiem apturēšanas un svītrosanas iemesliem. Organizācijai arī jābūt gatavai segt verificētāja darba izmaksas saistībā ar situācijas noskaidrošanu.
- 5.6.4. Visās situācijās, pat ja ir šādi nolīgumi, verificētāja pienākums ir pārbaudīt tiesisko atbilstību. Atbilstības pārbaudēs jāiekļauj potenciālās sūdzības un neatbilstības, kuru dēļ var svītrot vai apturēt reģistrāciju.
- 5.6.5. Varētu konsultēties ar NVO, kuras darbojas trešās valstīs, un izmantot tās kā informācijas avotu. Jebkurā gadījumā verificētājs ziņo kompetentajai iestādei visu attiecīgo informāciju, kas ir izgūta verifikācijas procesa laikā.
- 5.7. **Valodas jautājumi**
- 5.7.1. EMAS vides deklarāciju un citus attiecīgos dokumentus iesniedz, lai reģistrāciju veiktu dalībvalsts, kurā atrodas vadošā kompetentā iestāde, oficiālajā valodā vai vienā no tās oficiālajām valodām (5. panta 3. punkts). Turklāt, ja organizācija iesniedz korporatīvo vides deklarāciju ar informāciju par atsevišķiem objektiem, kuri atrodas dažādās trešās valstīs, šai informācijai ir jābūt arī attiecīgo trešo valstu oficiālajā valodā vai vienā no to trešo valstu oficiālajām valodām, kurās atrodas šie objekti.